

Explaining the Experience of Education and Training and English Language Education Specialists for teaching English in the first grade of high school

Khadijeh Ahmadi, Shahram Ranjdoust, Mohammad Azimi

¹ PhD Student of curriculum Planning Department, Marand branch, Islamic Azad University, Marand, Iran.

² curriculum Planning Department, Marand branch Islamic Azad University, Marand, Iran.

³ Assistant Professor. Department of Elementary Education. Farhangian University, Tehran, Iran.

Abstract

The purpose of the present study is to explain the experience of English language education and training specialists in teaching English in the first secondary school. The present qualitative study was carried out with a phenomenological approach in the fall of 2018 on 21 English language teaching and training specialists through purposeful sampling and data saturation. This study continued with the confidentiality of the information and the possibility to leave the study at any time. Data were collected through semi-structured interviews. The method of analyzing the findings of this study was based on three codings: "open", "axial" and "selective". Interview data was read several times in an active and interactive way and then coded openly. After the open coding, the data came together based on the common axes that emerged between them and their abundance. Axial codes were then incorporated into themes based on similarities and inconsistencies. Frequency and percentage of each axial code were calculated. By analyzing and integrating the principal components, two principal components were identified and 28 sub-components were extracted by principal component analysis. The results show that among the sub-components derived from the analysis of the responses of English language education and training specialists, the most important method for teaching English is to enhance the motivation of learners to learn English through different ways by teacher in the first grade of high school.

Keywords: English Language Teaching, Expert Experience, First High School

تبیین تجربه متخصصین تعلیم و تربیت و مدرسان زبان انگلیسی برای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه

خدیجه احمدی، شهرام رنجدوست*، محمد عظیمی

¹ دانشجوی دکتری، گروه برنامه‌ریزی درسی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران.

² گروه برنامه‌ریزی درسی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران.

³ استادیار گروه آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تبیین تجربه متخصصین تعلیم و تربیت و آموزش زبان انگلیسی برای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه است. مطالعه کیفی حاضر با رویکرد پدیدارشناسی در پاییز ۱۳۹۷ بر روی ۲۱ متخصص تعلیم و تربیت و آموزش زبان انگلیسی به روش نمونه‌گیری هدفمند و تا اشباع داده‌ها انجام شد. این مطالعه با رعایت محرمانه بودن اطلاعات و امکان ترک مطالعه در هر زمان که مایل بودند، ادامه یافت. روش جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام گرفت. نحوه تجزیه و تحلیل یافته‌های این پژوهش بر اساس سه کدگذاری «باز»، «محوری» و «انتخابی» انجام شد. داده‌های مصاحبه چندین بار به صورت فعال و تعاملی خوانده شد و سپس به صورت باز کدگذاری شد. پس از کدگذاری باز، داده‌های حاصل از آن بر اساس محورهای مشترکی که میان آنها بروز یافته است در کنار هم قرار گرفت و فراوانی آنها شد. سپس کدهای محوری بر اساس همانندی و ناهمانندی‌هایی که با یکدیگر داشتند در تم‌هایی گنجانده شد. فراوانی و درصد هر یک از کدهای محوری محاسبه شد. با تحلیل و ادغام مؤلفه‌های اصلی، ۲ مؤلفه اصلی شناسایی و با تحلیل مؤلفه‌های اصلی، ۲۸ مؤلفه فرعی استخراج گردید. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که از میان مؤلفه‌های فرعی به دست آمده از تحلیل پاسخ‌های متخصصین تعلیم و تربیت و آموزش زبان انگلیسی، مهم‌ترین روش برای آموزش زبان انگلیسی، ارتقا انگیزه زبان‌آموزان از طرق مختلف برای یادگیری زبان انگلیسی توسط معلم در کلاس درس در دوره اول متوسطه است.

واژه‌های کلیدی: آموزش زبان انگلیسی، تجربه متخصصین، دوره اول متوسطه

مقدمه

زبان، بخش بسیار مهم هر نوع فرهنگ انسانی را تشکیل می‌دهد (Khairi Golsafidi, et al, 2016, 80). زبان راهی است که ما فهمان را از جهان، واقعی می‌سازیم و با مردمان دیگر ارتباط برقرار می‌کنیم (Scrivener, 2011, 393). دیوید کریستال (David Crystal) در تعریف زبان می‌نویسد "استفاده سیستماتیک و متعارف صداها، نشانه‌ها یا نمادهای نوشته‌شده در یک جامعه بشری برای ارتباط و بیان خود" (Wright, 2015, 35). زبان انگلیسی به‌عنوان زبانی که بیشتر برای ارتباط بین‌المللی و بین فرهنگی استفاده می‌شود، پدید آمده است (Ibrahim & Ibrahim, 2017, 285). در طول چند دهه گذشته، زبان انگلیسی به زبان جهانی تبدیل شده است (Dudenev & Hockly, 2010, 1). جهانی‌شدن (Golobalization) زبان انگلیسی را از گویشوران بومی و فرهنگشان جدا کرده است (Pakzadian, 2017, 20). زبان انگلیسی به‌عنوان یک زبان خارجی در حال حاضر بیشتر یک کالاست تا مزیت. (Irimiea, 2016, 145).

با فرایند جهانی‌شدن، زبان انگلیسی تبدیل به یک زبان بین‌المللی غالب قرن بیست و یک تبدیل شده است (Shulgina & Sagarin, 2017, 2). یکی از فاکتورهای اجتماعی جهانی‌شدن، آشنایی با زبان انگلیسی به‌عنوان زبان بین‌المللی است (Hosseini, 2016, 44). تغییرات چشمگیر در دنیای واقعی و در تدریس زبان در چند دهه گذشته رخ داده است (Hinkel, 2012, 45). آموزش زبان انگلیسی از دیرباز مورد توجه صاحب‌نظران تعلیم و تربیت در ایران بوده است. با وجود آنکه سالانه میلیاردها ریال هزینه، صرف تعلیم و تربیت معلمان و مدرسان و تهیه و تألیف کتاب‌های درسی زبان انگلیسی در مدارس و دانشگاه‌ها می‌شود، نتایج حاصله آنچنان رضایت‌بخش نیست (Phish gadam & Rostami Sarabi, 2015, 26). بر اساس نتایج به‌دست‌آمده زبان انگلیسی یکی از دروسی است که مخصوصاً در دوره متوسطه بیشترین

افت تحصیلی را به خود اختصاص می‌دهد (Gahramani, 2003). پژوهش‌های متعددی که به مطالعه برنامه درسی دوره متوسطه در کشورمان پرداخته‌اند، ناکارآمدی آموزش زبان در این دوره را تأیید کرده و غالباً دلیل این ناکارآمدی را رویکرد سنتی برنامه درسی دانسته‌اند (Khezri, et al, 2019, 148). عوامل ناکامی در نظام آموزشی زبان خارجی متعدّدند. روش‌های نامناسب تربیت معلمان زبان انگلیسی در مراکز تربیت معلمان، محتوای آموزشی نامناسب، روش‌های تدریس غیر روزآمد و غیرفعال، عدم ایجاد انگیزه کافی در دانش‌آموزان، دیر شروع شدن آموزش زبان انگلیسی و عدم کاربرد آن در زندگی روزمره و ... می‌توانند از جمله عوامل این ناکامی به شمار آیند (Gholizadeh, 2013). عدم هماهنگی بین حوزه نظر و اجرا در کار آموزش زبان انگلیسی توسط دبیران به خاطر عوامل تأثیرگذار بیرونی می‌تواند ناشی از فاصله و عدم ارتباط بین دانشگاه و مدرسه و دولتمردان و سیاست‌گذاران باشد (Gholami, et al, 2017, 189).

با پیشرفت علم و تکنولوژی و افزایش تعاملات بین ملت‌ها، نیاز به یادگیری زبان‌های خارجی نیز در حال افزایش است (Beckan, et al, 2016, 128). زبان‌آموزان همیشه به دنبال بهترین و مؤثرترین شیوه برای یادگیری زبان و معلمان نیز به دنبال روشی بوده‌اند که این یادگیری را تسهیل نموده و سرعت بخشند (Sahari & Khaleginejad, 2012). آموزش انگلیسی به‌عنوان یک زبان خارجی، به‌ویژه در مدارس دولتی، به مسائل متفاوت و چالش‌هایی برای معلمان زیادی اشاره دارد (Pathan, et al, 2016, 2). بررسی شرایط کنونی جامعه ایران بیانگر آن است که با وجود روند رو به گسترش زبان انگلیسی، نه تنها شاهد تدوین برنامه‌ای جامع در خصوص چگونگی مواجهه با این روند نیستیم که حتی ابعاد مختلفی از این موضوع در پژوهش‌های موجود مغفول مانده است (Aghagul Zadeh & Davari, 2014, 179).

ارزشیابی‌های درس زبان انگلیسی دوره متوسطه، ارزشیابی‌های مطلوبی نیستند (6, Afshar, 2009). در سال‌های اخیر اکثر صاحب‌نظران حوزه آموزش و پرورش، با بیان اینکه برنامه‌های درسی و آموزشی متناسب با نیازها و زندگی دانش‌آموزان تهیه و تنظیم نشده‌اند، نظام آموزش و پرورش را به شدت مورد انتقاد قرار داده‌اند (Mahmoudi & Moradi, 2015, 180).

نتایج مطالعات انجام شده بر روی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کشورهای اروپائی در درس زبان انگلیسی نشان می‌دهد که کشورهای اسکانداوناوی (نروژ، فنلاند، سوئد، دانمارک) بیشترین موفقیت را در این زمینه کسب کرده‌اند و این پیشرفت همچنان ادامه دارد (9, Husseinikah, et al, 2014). بررسی تطبیقی برنامه درسی در زبان انگلیسی در آموزش رسمی سه کشور ژاپن، پاکستان و ایران نشان داد که کتاب درسی مورد مطالعه ایران نسبت به دو کتاب درسی ژاپن و پاکستان از اهداف رویکرد ارتباطی دور است (Safar Navadah, 1, 2005). تحقیقات نشان می‌دهد که آموزش رسمی مدارس نمی‌تواند پاسخگوی انتظار دانش‌آموزان از یادگیری زبان به‌عنوان یک ابزار ارتباطی باشد (Safar Navadah, 2, 2011). چنین به نظر می‌رسد که وزارت آموزش و پرورش ایران تمهیدی جدی در خصوص نیازهای ارتباطی دانش‌آموزان نداشته است (Ahmadi Safa, et al, 2018, 2). رحیمی و نبی لو (2008) نیز با تحلیل کیفی سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ و سیاست‌های کلی برنامه چهارم و پنجم توسعه و تطبیق آنها با مقوله آموزش زبان انگلیسی ضمن ناقص خواندن سیاست‌ها بر بازنگری اساسی، اصلاح متون، برنامه‌ها و روش‌های آموزش زبان انگلیسی در سطح ملی تأکید کرده‌اند. علوی مقدم و خیرآبادی (2012) نیز از منظری انتقادی به بررسی محتوای سند برنامه درسی ملی در حوزه آموزش زبان انگلیسی پرداخته و بر آن بوده‌اند تا به این پرسش پاسخ دهند که سند مذکور تا چه میزان محقق کننده اهداف کلان

آموزش زبان انگلیسی به‌عنوان یک زبان خارجی یک کار بحث‌برانگیز در کشورهای در حال توسعه به گونه عام و در کشور ما به گونه خاص است (Shahmat, 2016, 275). مسلماً یکی از مهم‌ترین اهداف آموزشی و یکی از اساسی‌ترین چالش‌های فرا روی وزارت آموزش و پرورش در ایران، آموزش زبان انگلیسی به نحو شایسته است که متأسفانه تاکنون در سطح مدارس این محقق نشده است (Phish gadam & Tabatabaiyan, 2009, 56). پیشرفت روزافزون فناوری در جهان، منجر به این شده است که روش‌های سنتی آموزش زبان دیگر پاسخگوی نیازهای دانش‌آموزان نباشند (Piri, et al, 2018, 230). از محتوای کتاب‌های درسی زبان انگلیسی دانش‌آموزان دوره متوسطه ایرادهای بسیاری گرفته شده است (Shafiei, et al, 2017, 93). احمدی صفا و همکاران (2018) در **ارزیابی کتاب آموزش زبان انگلیسی پایه اول دوره متوسطه اول** به این نتیجه رسیده‌اند که معلمان از (الف) طرح و قالب ظاهری کتاب (ب) فعالیت و تمرین‌های کتاب (ج) محتوای کتاب به لحاظ ایجاد توازن میان چهار مهارت زبانی (د) عملکرد مطالب کمک‌درسی و راهنمای معلم (ه) دستور زبان، واژگان و انواع نقش‌های زبانی و بالاخره (خ) ارائه روش تدریس مناسب، رضایت لازم را ندارند (Ahmadi Safa, et al, 2018). غلامی و همکاران (2017) به این نتیجه رسیده‌اند که در نظام آموزشی ایران تمامی عوامل در حیطه عناصر برنامه درسی، عوامل تعدیل‌کننده یادگیری زبان خارجی، پیامدها و ویژگی‌های زمینه‌ای تأثیرگذار بر کار معلم و دانش‌آموز با چالش روبرو است (Gholami, et al, 2017).

مطالعه سلیمی روی معلمان زبان انگلیسی مقطع متوسطه در تهران نشان داد که معلمان، مدیران آموزشی و محققان همواره در مورد کفایت و کارایی نظام‌های نمره‌دهی مختلف تردید داشته‌اند (Salimi, 2016, 142). بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که

می‌توان آموزش زبان انگلیسی دانش‌آموزان را در دوره اول متوسطه ارتقا داد؟

روش پژوهش

این تحقیق به شیوه کیفی و با بهره‌گیری از روش پدیدارشناسی توصیفی به تبیین تجربه متخصصین تعلیم و تربیت و زبان انگلیسی پرداخته است. نمونه‌گیری به شیوه هدفمند، ۵ نفر اساتید تعلیم و تربیت، ۵ نفر اساتید آموزش زبان انگلیسی دانشگاه آزاد مرند و ۱۱ نفر از دبیران زبان انگلیسی مرند بر اساس ملاک‌هایی مانند؛ مدرک تحصیلی Ph. D، کارشناسی ارشد، آگاهی درباره دانش موضوعی (تألیف مقاله، کتاب درزمینه مربوطه) و تجربه عملی یا آشنایی با مسائل برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی در حیطه آموزش‌وپرورش در سال ۱۳۹۷ انتخاب شدند و با انجام ۲۱ مصاحبه، در ۴۵ دقیقه برای هر مصاحبه اطلاعات به اشباع رسید و به دلیل اینکه داده‌ای به مقوله‌های قبلی اضافه نشد و روابط میان مقوله‌ها دستخوش تغییر نگشت، لذا مصاحبه‌های بیشتر نیاز نشد.

در این پژوهش از روش مصاحبه عمیق نیمه‌ساختاریافته برای جمع‌آوری داده، بهره گرفته شد. مصاحبه‌ها توسط محقق به شیوه فردبه‌فرد و به صورت حضوری، در یک جلسه در محل کار افراد و در سازمان‌ها انجام شد. سؤال مصاحبه در طی یک مصاحبه نیمه‌ساختاریافته مطرح شد و افراد شرکت‌کننده به آن پاسخ دادند. پرسش اصلی مطرح شده در این بخش شامل این بود که دیدگاه یا تجارب شما از راهکارهای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه چیست؟ عبارات و نظرات مصاحبه‌شونده توسط دستگاه ضبط‌صوت، ضبط شد و پس از اتمام جلسه مصاحبه، لفظ به لفظ متن مصاحبه پیاده شد. با تکمیل مصاحبه‌ها، داده‌های به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها مورد تحلیل و کدگذاری باز، محوری و انتخابی قرار گرفتند. در کدگذاری باز پژوهشگر داده‌های گردآوری‌شده را

تأکید شده در اسناد فرادستی بوده است. کیانی و دیگران در بررسی اسناد بالادستی همچون نقشه راه، چشم‌انداز بیست‌ساله، سند ملی آموزش و...ضمن ناهماهنگ خواندن این دسته از اسناد، با استناد به سند ملی آموزش، دانستن زبان‌های خارجی را یکی از دو محور اصلی در هزاره سوم معرفی می‌کنند (Aghagul, Zadeh & Davari, 2014).

انگیزه انجام این پژوهش، مشکل دانش‌آموزان ایرانی در خواندن متون انگلیسی، درک مطلب، خلاصه کردن متن‌ها به زبان انگلیسی و صحبت کردن و شنیداری ضعیف است. این فراگیران حتی در ساختن جملات ساده به زبان انگلیسی مشکل دارند و بعد از ۶ سال زبان‌آموزی در مدارس، عملاً چیزی از زبان انگلیسی فرا نمی‌گیرند و حتی قادر نیستند خود را به زبان انگلیسی معرفی کنند. این قبیل دانش‌آموزان برای رفع نیاز از بیان یک جمله پرسشی ساده به زبان انگلیسی عاجز هستند. کشور ایران برای عقب نماندن از قطار پیشرفت، نیازمند تقویت زبانی دانش‌آموزان است. از این‌رو به‌منظور بهبود آموزش زبان انگلیسی و ارتقای کیفیت یادگیری زبان انگلیسی بایستی شیوه‌های آموزش زبان مورد توجه تجدید نظر و بازبینی و حتی تغییر قرار بگیرند.

با توجه به مطالب پیش‌گفته شده و به دلیل اهمیت ارتباطات در عصر حاضر و نقش بی‌ جایگزین زبان انگلیسی به‌عنوان مهم‌ترین وسیله ارتباطی از یک‌سو و همچنین با در نظر داشتن سال‌ها تجربه آموزشی در آموزش زبان انگلیسی و در نظر گرفتن این موضوع که در حال حاضر زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه به روش صحیح آموزش داده نمی‌شود، پژوهش حاضر به روش کیفی قصد دارد تجارب متخصصین تعلیم و تربیت و آموزش زبان انگلیسی برای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه را در اختیار سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران آموزش زبان انگلیسی و معلمان و دانش‌آموزان به روش پدیدارشناسی قرار دهد. سؤال اصلی پژوهش عبارت است از: چگونه و با چه روش‌هایی

تربیت و زبان انگلیسی به شیوه‌های مختلف از شرکت‌کنندگان پرسیده شد. به این ترتیب ثبات پاسخ‌ها مشخص گردید. از آنجا که روش جمع‌آوری داده‌ها در این تحقیق روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود، سعی شد که مصاحبه‌ها با دقت و بدون سوگیری انجام شود تا به میزان کافی مطالب در مورد سؤالات پرسیده شود، به صورتی که اگر محقق دیگری در همان وضع یا وضع مشابه فرایند را تکرار کند به همان پاسخ‌ها یا پاسخ‌های مشابه دست یابد. همچنین برای اطمینان از قابل اعتماد بودن تحلیل داده، پژوهشگر با مراجعه به هر یک از متخصصین، نظر آنان را در مورد اینکه توصیف جامع و نهایی یافته‌ها منعکس‌کننده تجربه آنها است یا نه، جویا شد. در صورت حذف یا اضافه کردن مطلبی توسط متخصصین، این مسئله در متن نهایی داده‌ها لحاظ گردیده است. به عبارتی می‌توان گفت شیوه اصلی حفظ روایی و پایایی داده‌ها در این پژوهش، ثبت مصاحبه‌ها و تأیید توصیف‌های نهایی توسط متخصصین بود. پایایی و روایی داده‌ها با استفاده از نظر متخصصان حیطه آموزش زبان انگلیسی و برنامه درسی سنجیده شده است. برای اطمینان از صحت و درستی از نتایج تحلیل‌ها، اسناد بالادستی علاوه بر محقق، توسط هشت نفر دیگر که متخصص در زمینه آموزش زبان انگلیسی بودند، نیز مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت.

شایان ذکر است از آنجا که در این پژوهش بر اصل محرمانه ماندن اسامی افراد تأکید شده است، لذا افراد شرکت‌کننده به ترتیب انجام مصاحبه‌ها، با حروف الفبا مشخص شده‌اند. به منظور تفسیر و تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده در این تحقیق، از روش کلایزی (Colaizzi) بهره گرفته شد است. مراحل کار به ترتیب زیر بود:

الف) شرح دادن پدیده مورد نظر

ب) گردآوری توصیف‌های شرکت‌کنندگان در مورد

پدیده

ج) مطالعه تمام توصیف‌هایی که شرکت‌کنندگان در

مورد پدیده مورد نظر بیان کرده‌اند.

بارها و بارها با فکری آزاد و با دور از هرگونه شتاب‌زدگی مرور کرد و بر آن بود تا مفهوم پنهان‌شده در آنها را بازشناسی کرده و به دور از هرگونه محدودیتی این مفهوم‌ها نام‌گذاری شد. پس از کدگذاری باز، داده‌های حاصل از آن بر اساس محورهای مشترکی که میان آنها بروز یافته است در کنار هم قرار گرفتند و فراوانی آنها محاسبه شد. سپس کدهای محوری بر اساس همانندی و ناهمانندی‌هایی که با یکدیگر داشتند در تم‌هایی گنجانده شدند. فراوانی و درصد هر یک از کدهای محوری محاسبه شد.

به منظور رعایت اصول تحقیق، عبارات و جملات افراد شرکت‌کننده در مصاحبه‌ها با حفظ معنی به صورت ادبیات نگارشی نوشته شد. در این پژوهش به منظور رعایت نکات اخلاقی قبل از شروع مصاحبه، فرد شرکت‌کننده از هدف انجام طرح و مصاحبه آگاه شد و با رضایت کتبی از حضور در پژوهش، مصاحبه انجام و ضبط گردید. به این ترتیب موارد زیر به عنوان نکات اخلاقی که در این بررسی به آنها توجه شد، به اطلاع افراد شرکت‌کننده رسید.

الف) اطلاعات به دست آمده در مصاحبه بدون ذکر نام شرکت‌کنندگان استفاده شد.

ب) به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که گفته‌های ایشان محرمانه خواهد بود و در هیچ جا به نفع یا علیه ایشان مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

ج) مصاحبه‌کننده از گفته‌های افراد شرکت‌کننده در مصاحبه‌ها به طور دقیق و بدون هرگونه دخل و تصرف در مصاحبه‌های افراد استفاده کرده است.

د) سخنان اهانت‌آمیز به اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت وجود، از سخنان شرکت‌کنندگان حذف شد و فرد شرکت‌کننده در جریان حذف این بخش از سخنانش قرار گرفت.

به منظور حفظ صحت و استحکام داده‌ها در این پژوهش، سؤال تحقیق در جهت کاهش یا حذف احتمال ارائه اطلاعات نادرست از سوی متخصصین تعلیم و

- (د) مراجعه به نوشته‌های اصلی و استخراج جملات
مهم
- (و) سازمان‌دهی معانی فرموله شده در خوشه‌های
مضمون
- (ه) مشخص کردن معنی هرکدام از جملات مهم
(ز) یک توصیف جامع و کامل

جدول ۱. مشخصات شرکت‌کنندگان در مصاحبه

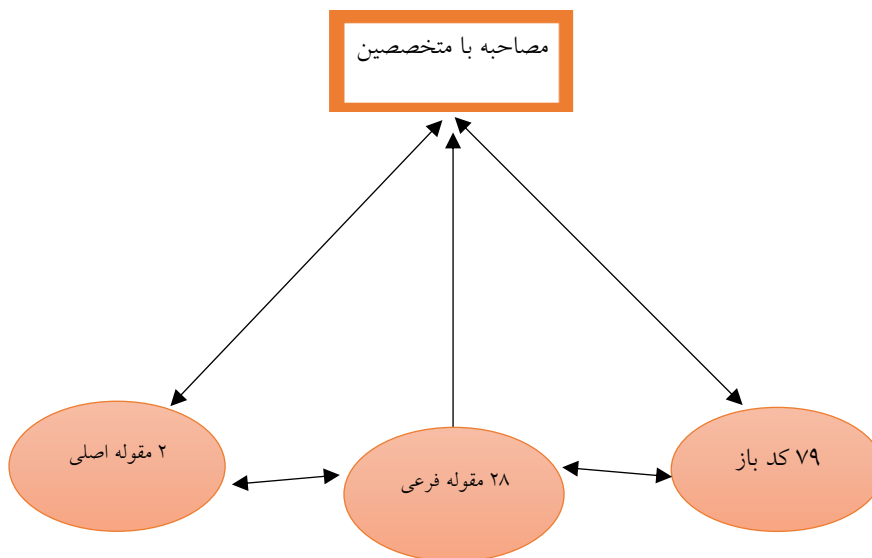
ردیف	مدرک تحصیلی	جنس	رشته تحصیلی	مکان مصاحبه	سابقه خدمت	سن
۱	دکتر	مرد	علوم تربیتی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۲۱	۵۰
۲	دکتر	مرد	آموزش زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۲۰	۴۹
۳	دکتر	مرد	علوم تربیتی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۹	۳۹
۴	دکتر	مرد	علوم تربیتی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۹	۴۸
۵	دکتر	مرد	علوم تربیتی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۸	۴۷
۶	دکتر	مرد	علوم تربیتی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۷	۴۱
۷	دکتر	مرد	آموزش زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۶	۴۵
۸	دکتر	زن	آموزش زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۵	۴۵
۹	دکتر	مرد	آموزش زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۸	۴۴
۱۰	دکتر	مرد	آموزش زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد اسلامی مرند	۱۷	۴۶
۱۱	دکتر	مرد	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۴	۴۶
۱۲	کارشناسی ارشد	مرد	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۶	۴۸
۱۳	کارشناسی ارشد	مرد	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۵	۴۷
۱۴	کارشناسی ارشد	مرد	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۴	۴۶
۱۵	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۲	۴۴
۱۶	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۱۶	۳۸
۱۷	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۴	۴۶
۱۸	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۵	۴۷
۱۹	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۲	۴۱
۲۰	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۶	۴۸
۲۱	کارشناسی ارشد	زن	آموزش زبان انگلیسی	مدارس مرند	۲۳	۴۲

یافته‌های پژوهش

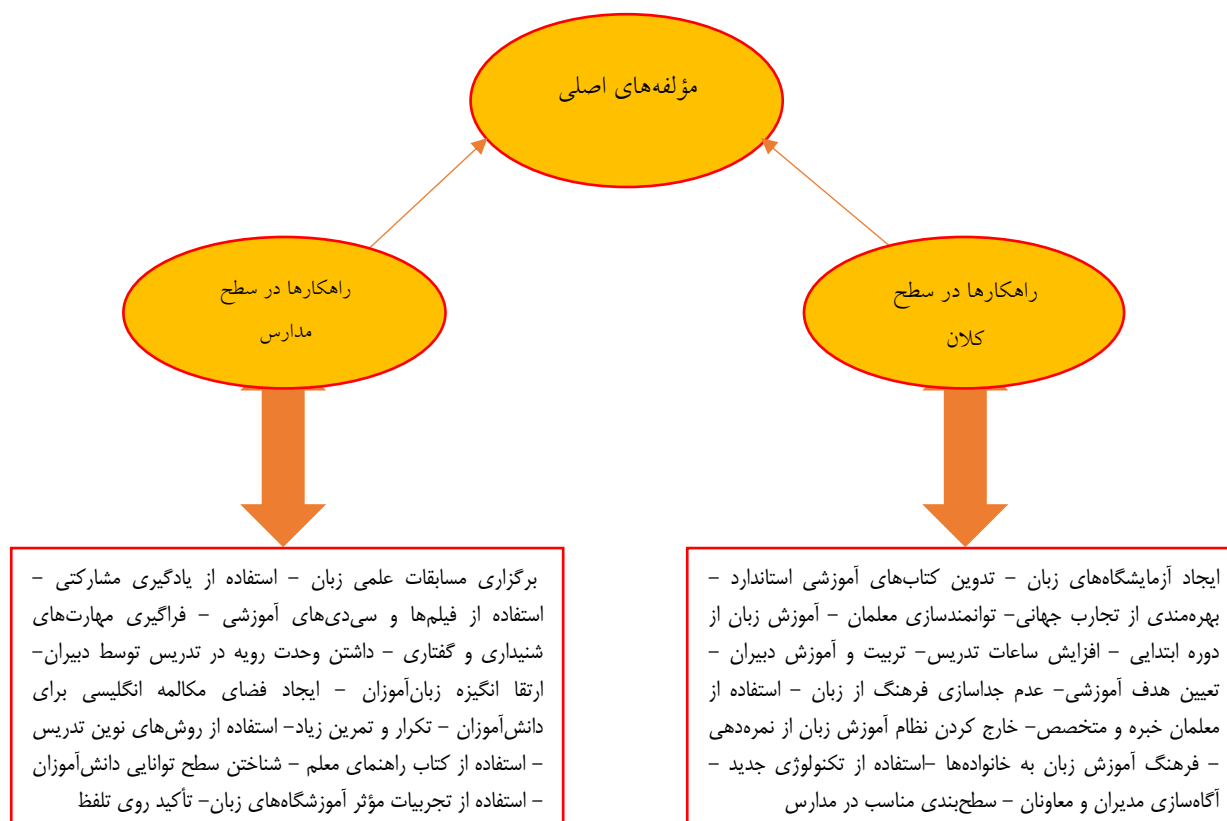
مشترکی که میان آنها بروز یافته است در کنار هم قرار گرفت و فراوانی آنها شد. سپس کدهای محوری بر اساس همانندی و ناهمانندی‌هایی که با یکدیگر داشتند در تم‌هایی گنجانده شد. فراوانی و درصد هر یک از کدهای محوری محاسبه شد. این تعداد جمله در طی مطالعات بعدی به ۷۹ جمله تقلیل یافت. در نهایت با بررسی این جملات و معانی آنها ۲۸ جمله کلیدی گزینش شد و دو مؤلفه اصلی پژوهش انتخاب گردید. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد در پاسخ به

با مطالعه مکرر متون پیاده‌شده، جملات دارای اهمیت ویژه انتخاب شد. با شیوه تجزیه و تحلیل کلایزی نسبت به تجزیه و تحلیل داده‌ها اقدام گردید. نحوه تجزیه و تحلیل یافته‌های این پژوهش بر اساس سه کدگذاری «باز»، «محوری» و «انتخابی» انجام شد. داده‌های مصاحبه چندین بار به صورت فعال و تعاملی خوانده شد و سپس به صورت باز کدگذاری شد. پس از کدگذاری باز، داده‌های حاصل از آن بر اساس محورهای

سؤال پژوهشی چگونه و با چه روش‌هایی می‌توان آموزش زبان انگلیسی دانش‌آموزان را در دوره اول متوسطه ارتقا داد؟ از میان ۲۸ محور به دست آمده از تحلیل پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان، ارتقا انگیزه زبان‌آموزان از طرق مختلف از مهم‌ترین راهکارهای آموزش زبان انگلیسی دانش‌آموزان است.

شکل ۱. مراحل انجام تحقیق

شکل ۲. مدل مفهومی راهکارهای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه

پاسخ متخصصین به پرسش: چگونه و با چه دانش‌آموزان را در دوره اول متوسطه ارتقا داد؟
روش‌هایی می‌توان آموزش زبان انگلیسی

جدول ۲. زمینه کلی، مؤلفه‌های اصلی، مؤلفه‌های فرعی، فراوانی، درصد و رتبه راهکارهای آموزش زبان انگلیسی از دیدگاه متخصصین

راهکارهای آموزش زبان انگلیسی دانش‌آموزان در دوره اول متوسطه

رتبه	درصد	فراوانی	مؤلفه‌های فرعی	مؤلفه‌های اصلی	ردیف
۶	۳/۸۵	۳	ایجاد آزمایشگاه‌های زبان در مدارس	راهکارها در سطح کلان	۱
۲	۸/۹۸	۷	تدوین کتاب‌های آموزشی استاندارد		۲
۷	۲/۵۷	۲	بهره‌مندی از تجارب جهانی		۳
۵	۵/۱۳	۴	توانمندسازی معلمان		۴
۷	۲/۵۷	۲	آموزش زبان از دوره ابتدایی		۵
۷	۲/۵۷	۲	افزایش ساعات تدریس		۶
۸	۱/۲۸	۱	تربیت و آموزش دبیران		۷
۸	۱/۲۸	۱	تعیین هدف آموزشی		۸
۸	۱/۲۸	۱	عدم جداسازی فرهنگ از زبان		۹
۶	۳/۸۵	۳	استفاده از معلمان خبره و متخصص		۱۰
۸	۱/۲۸	۱	خارج کردن نظام آموزش زبان از نمره‌دهی		۱۱
۸	۱/۲۸	۱	تزریق فرهنگ آموزش زبان انگلیسی به خانواده‌ها		۱۲
۳	۷/۶۹	۶	استفاده از تکنولوژی جدید		۱۳
۸	۱/۲۸	۱	آگاه‌سازی مدیران و معاونان مدارس نسبت به آموزش زبان انگلیسی		۱۴
۷	۲/۵۷	۲	سطح‌بندی مناسب در مدارس	۱۵	
۸	۱/۲۸	۱	برگزاری مسابقات علمی در حیطه زبان	۱۶	
۵	۵/۱۳	۴	استفاده از یادگیری مشارکتی	۱۷	
۴	۶/۴۱	۵	استفاده از فیلم‌ها و سی‌دی‌های آموزشی	۱۸	
۶	۳/۸۵	۳	فراگیری مهارت‌های شنیداری و گفتاری در دوره اول متوسطه	۱۹	
۸	۱/۲۸	۱	داشتن وحدت رویه در تدریس توسط دبیران	۲۰	
۱	۱۰/۲۶	۸	ارتقا انگیزه زبان‌آموزان	۲۱	
۴	۶/۴۱	۵	ایجاد فضای مکالمه انگلیسی برای دانش‌آموزان	۲۲	
۸	۱/۲۸	۱	تکرار و تمرین زیاد توسط دانش‌آموزان	۲۳	
۲	۸/۹۸	۷	استفاده از روش‌های نوین تدریس	۲۴	
۸	۱/۲۸	۱	آگاهی معلمان از اصول و چهارچوب شیوه ارائه در کتاب معلم	۲۵	
۶	۳/۸۵	۳	شناختن سطح توانایی دانش‌آموزان	۲۶	
۸	۱/۲۸	۱	استفاده مدارس از تجربیات مؤثر آموزشگاه‌های زبان	۲۷	
۸	۱/۲۸	۱	تأکید روی تلفظ	۲۸	

راهکارها در سطح مدارس

بحث و نتیجه گیری

تجربه افراد متخصص در این مطالعه بیانگر آن بود که این افراد راهکارها و روش‌های گوناگونی برای ارتقای آموزش زبان انگلیسی در دوره اول متوسطه در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی مطرح می‌کنند. این متخصصان ارتقا انگیزه (روش‌ها در سطح مدارس) و تدوین کتاب‌های آموزشی استاندارد و استفاده از روش‌های نوین تدریس (روش‌ها در سطح کلان) را تأکید می‌کنند که با یافته‌های ادیب سرشکی و همکاران (Adib Careshki, et al, 2016)؛ نیک‌نفس و علی‌آبادی (Ali Abadi & Nick Nafs, 2013)؛ شلدون (Sheldon, Hutchinson & Torres 1988)؛ هاچینسون و تورز (Hutchinson & Torres 1988)؛ نوردنزوارد (Nordensvard, 2010) هماهنگ است. در تبیین این یافته باید گفت راهکارها و روش‌های اشاره شده از مهم‌ترین مسائلی است که در برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی دوره اول متوسطه مورد توجه قرار نگرفته‌اند. نکته مهم در این یافته که باید مورد توجه قرار گیرد که اگر برای آموزش زبان انگلیسی کتاب‌هایی با موضوعات و مکالمات جذاب و به‌روز و با توجه به چهار مهارت زبانی و علائق و نیازهای دانش‌آموزان در برنامه درسی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه گنجانده شود و در برنامه درسی آموزش زبان انگلیسی دوره اول متوسطه از روش‌های فعال، فعالیت محور، پژوهش محور و مشارکتی استفاده شود، موجب بهبود و ارتقا آموزش زبان انگلیسی خواهد شد.

یافته‌های این مطالعه هم‌راستا با پژوهش‌های گذشته در سایر کشورها است. لذا در این راستا و با توجه به اطلاعات به‌دست‌آمده از متخصصین، نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران در زمینه آموزش زبان انگلیسی برای دوره اول متوسطه با تأکید بر راهکارها، مورد مغفول واقع شده است که با نتایج پژوهش‌های احمدی صفا و همکاران (Ahmadi Safa, et al, 2018)؛ احمدی صفا و همکاران (Ahmadi Safa, et al, 2017)؛ شفیعی و همکاران (Shafiei, et al, 2017)؛ بکان و

همکاران (Bakan, et al, 2016)؛ غلامی و همکاران (Gholami, et al, 2017) که بیان می‌کنند قدیمی بودن کتاب‌های زبان، مطلوب نبودن محتوای کتاب، عدم تمرکز برنامه درسی بر مهارت‌های چهارگانه زبان، مجرب نبودن دبیران زبان خارجه و عدم تسلط آنها بر روش‌های نوین و مؤثر تدریس، محتوای مبنی بر گرامر، تکیه بر محیط مبتنی بر متن، دانش‌آموزان بی‌علاقه و بی‌انگیزه، تألیف کتاب بر مبنای روش ترجمه دستوری در یادگیری زبان انگلیسی مؤثر می‌باشند که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در این مورد باید بیان نمود که در سیستم آموزشی زبان انگلیسی دوره اول متوسطه کشور ما فرایند سنجش زبان، شیوه‌های تدریس معلمان را تحت تأثیر قرار داده است. دبیران زبان انگلیسی در ایران فقط توانش زبان خود را تقویت کرده‌اند و فاقد توانش ارتباطی هستند و هم دبیران و هم دانش‌آموزان انگیزه یاددهی و یادگیری ندارند. اگر معلمان دوره اول متوسطه در تدریس زبان انگلیسی به مهارت‌های اساسی زبان انگلیسی به‌ویژه مهارت‌های شنیداری و گفتاری توجه کنند، به‌طور یقین موفقیت دبیران بسیار چشمگیر خواهد بود.

مصاحبه‌شوندگان در این پژوهش معتقد بودند که طرح و قالب ظاهری کتاب، فعالیت و تمرین‌های کتاب، محتوای کتاب به لحاظ ایجاد توازن میان چهار مهارت زبانی، تصور سخت بودن یادگیری زبان، نوع نگاه به سطح اجتماعی زبان انگلیسی و نوع نگاه به فرهنگ و زبان بومی جای بحث و تأمل دارد و نقش این عوامل برای تحقق اهداف آموزش زبان انگلیسی بیش از سطح متوسط است که در صورت کم‌توجهی و یا عدم اصلاح و به‌روزرسانی می‌توانند از عوامل چالش‌زای مهم در راستای رسیدن به اهداف آموزش زبان انگلیسی در نظام آموزشی ایران باشند که با نتایج پژوهش‌های کیزیل داگ (Kizildag, 2009)؛ شولگینا و ساگاران (Shulgina, 2009)؛ پاتان و همکاران (Pathan, et al, 2017)؛ فرهادی و هدایتی (Farhady, & Hedayati, 2016)

- Alavi Moghaddam, SB. & Kheirabadi, R. (2012). Critical Review of the National Curriculum in Foreign Languages. *Iranian Curriculum Studies Quarterly*, 25 (7): 27 - 44. [In persian]
- Afshar M. (2009). Comparison and comparison of available methods with desirable evaluation methods in the English language course of the Secondary School District of Shiraz. Islamic Azad University, Marvdasht Branch. [In persian]
- Bakan S., Alipour V. & Moradi R. (2016). The Qualitative Analysis of English Learning in Secondary School English Language Curriculum Based on Wayne Stein and Faint Straw Model. *Educational Psychology*. 12(42):129-54. [In persian]
- Dudenev G. & Hockly, N. (2010). *Learning English as a Foreign Language for Dummies*. Published by Gohn Wiley and Sons, Ltd.
- Farhady, H. & Hedayati, H. (2009). Language assessment policy in Iran. *Annual Review of Applied Linguistics*, 29, 132-141.
- Gholami F., Arefi M., Fathi Vajargah K. & Abolghasemi M. (2017). Challenges of Teaching English in Iran's Educational System: The Educational Managers' and English Teachers' Views. *Scientific Journal Management System*. 8(30):161-194. [In persian]
- Gahramani, M. (2003). The Comparison of the Effect of Different Methods of Teaching English on Secondary School Students' Academic Achievement in Hamadan. Hamedan Education Research Council, Hamadan. [In persian]
- Gholizadeh, B. (2013). Assessment of Teaching Problems - Secondary English Language Learning from the Perspectives of Teachers and Students of Third Grade Public High Schools in Pars Abad Moghan in the Academic Year 2013-2013. Master thesis. Department of Curriculum Planning. Faculty of Humanities. Islamic Azad University of Marand. [In persian]
- Hinkel E. (2012). Language learning and language culture in a changing world. *Applied research in English*. 1(2):45-50.
- Hosseini M. (2016). Linguistic Imperialism or Imperialism of Language: Necessity to Confront English Hegemony in Islamic Countries. *Political Research In Islamic World*. 6(3):43-75. [In persian]
- 2009) هماهنگ است. در ارتباط با این یافته باید گفت که علیرغم تلاش‌های زیاد، تغییرات قابل‌توجهی در آموزش زبان انگلیسی در کشورمان انجام نگرفته است و هنوز شیوه‌های سنتی تدریس، ارزشیابی و مواد آموزشی قدیمی در مدارس حاکم هستند. عدم آموزش معلمان، فقدان انگیزه در میان بسیاری از دانش‌آموزان، چالش‌هایی برای تدریس زبان انگلیسی است.
- بنابراین با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان به این نتیجه رسید که باید انگیزه دانش‌آموزان را ارتقا بدهیم و کتاب‌های درسی بررسی و به‌روزرسانی شود و معلمان زبان انگلیسی از روش‌های ارتقای یاددهی و یادگیری در کلاس درس استفاده نکنند که آموزش زبان انگلیسی دوره متوسطه اول فرصت‌گران‌بهایی را برای یادگیری زبان فراهم می‌سازد که چنانچه از آن به‌خوبی بهره‌گیری شود می‌تواند پایه مناسبی را برای پیشرفت‌های بعدی دانش‌آموزان ایجاد کند.

منابع

- Aghagolzadeh, F. & Davari, H. (2014). Globalization & Spread of English Language: Necessities & Requirements of Adopting a Critical Approach to English Language in Iran. *Scientific Journal Management System*. 7(25):179-203. [In persian]
- Ahmadi Safa, M., Deniye, S., Sohrabi, S., Farahani, M., Khasemi D. & Sa'ad Panah E. (2018). Evaluating the First Language English Language Course: "Parseekt One". *Monthly Journal of Research*.:8:1-26. [In persian]
- Ahmadi Safa, M., Ghonchepour, A., Malek Mohammadi, R., Saifi, Z. & Zakeri, S. (2017). An overall assessment of the Prospect 2 book from the viewpoints of English language teachers. *Quarterly Journal of Research of Language Studies of Alzahra University of Science (Sciences)*, 24(9): 7-23. [In persian]
- Adib Careshki, N., Kanaani, Z. & Hossein Zadeh, S. (2016). Effect of using motivational strategies in English language class on student motivation. 2(11):174-184. [In persian]

- Husseinikah A., Mehr Mohammadi M., Fardanesh H. & Akbari R. (2014). A Pathological Study on English Course Curriculums: High School Instructors' and Students' Insights Scrutinized. *Scientific Journal Management System*. 5(18):125-42. [In persian]
- Hutchinson, T., & Torres, E. (1994). The text book as agent of change. *ELT Journal*, 48(4): 315-328.
- Irimiea, S. (2016). English as a foreign language. What challenges do teachers in English face. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Geographia*. 61(1).
- Ibrahim MK & Ibrahim YA. (2017). Communicative English language teaching in Egypt: Classroom practice and challenges. *Issues in Educational Research*. 27(2):285.
- Khezri, A., Marzoghi, R., Jahani, J. & Razmjoo, S.A. (2019). Designing an Evaluation Framework of English Language Curriculum in Secondary Schooling of Islamic Republic of Iran. *Research in Curriculum Planning*. 16(35):147-161. [In persian]
- Khairi Golsphidi, T., Ghahari, S. & Nazariyan, B. (2016). Study of changes in the motivation of progress and self-concept through learning a second language (English language study). 41(12):79-89. [In persian]
- Kizildag, A. (2009). Teaching English in Turkey: Dialogues with Teachers on Challenges in Public Primary Schools. 3(1):188-201.
- Mahmoodi MH. & Moradi M. (2015). Qualitative Critique and Evaluation of English for Schools (Prospect 1) with an Emphasis on Foreign Language Teaching Methodology. *Critical Studies in Text & Programs Of Human Science*. 15(36):179-96. [In persian]
- Nordensvard, E. (2010). Multimodality: An EFL text book comparison using multimodal discourse analysis. Retrieved February 2016 from World Wide Web: <http://sh.divaportal.org/smash/get/diva2:395278/FULLTEXT01.pdf>
- Nick Nafs, Saeed, and Ali Abadi, Khadijeh (2013). The Role of Content Analysis in the Process of Teaching and Designing Textbooks. *World Journal of Media*, 2 (8), 124-150.
- Pathan MM., Khaiyali, AT. & Marayi ZE. (2016). Teaching English as a Foreign Language in Libyan Schools: Issues and Challenges. *International Journal of English and Education*, 5 (2) pp 19- 39.
- Pakzadian, S.S. (2017). Prevent the learning motivation of non-English major university students in Iran: Alocal model. Ph.D Dissertation. Alzahra University. [In persian]
- Piri M., Sahebyar H. & Sadollahi A. (2018). The effect of Flipped classroom on self-directed learning in English language course. *Technology of Education*. 12(3):229-36 [In persian].
- Phish gadam, R. & Rostami Sarabi, Z. (2015). The 7th Review of the English Book Review from the Perspective of the Modeling Model - The Relationship-Based Individual Differences. *Critical Studies in Text & Programs Of Human Science*, 3(15): 25-42. [In persian]
- Pishghadam R. & Tabatabaeeyan M. (2009). Examining and Analyzing English Language Teaching in the Nursery Schools. *Research in Contemporary World Literature*, 14(55):55-70. [In persian]
- Rahimi, M. & Nabi Lu, Z. (2008). Globalization and the Need to Modify English Language Courses in Iran; Challenges, Opportunities. *Technology and Education*. 2 (3): 115-124. [In persian]
- Salimi EA. (2016). Iranian High School EFL Teachers' Use of Different Assessment Types and Factors Influencing their Assessment. *Quarterly of Educational Measurement*. 2016;6(23):141-164. [In persian]
- Shahamat F. & Shahamat N. (2016). The comparison of English language teaching methods through educational technologies in state university with Azad University in Shiraz. 4(7):267-285. [In persian]
- Shafeie S., Mozaffaripour R. & Nushi M. (2017). A Phenomenological Study of Narratives of High-School Students with Different MIs about English Language and Learning. *Advances in Cognitive Science*. 19(3):83-95. [In persian]
- Shulgina, T. & Sagarin, G. (2017). A Survey of English Language Teaching in Higher Institutions of Learning in Kuala Lumpur, Malaysia. 2(5).
- Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching, The Essential Guide to English language teaching*, Third Edition.
- Sahari, R.M. & Khaleginejad, S. (2012). *Second Language Learning Strategies: Searching for a*

- Farsi Language Profile. *Journal of Educational Psychology*, 26 (8), 2-34. [In persian]
- Safar Nawadah Kh. (2011). Presentation of the curriculum model of English language secondary school based on the principles and characteristics of the language communication education approach. Doctorate dissertation ed: Tehran Teacher Training University. [In persian]
- Safar Nawadah Kh. (2005). A Comparative Study of English Language Curriculum in the Official Education of Japan, Pakistan, and Iran on the Impact of Western Culture on Language Teaching in Three Countries: Tehran Teacher Training University. [In persian]
- Sheldon, L. (1988). Evaluation of ELT text books and materials. *ELT Journal*, 42(4), 237-246.
- Wright, W.E. (2015). *Foundations for teaching English learners: Research, Theory, Policy, and Practice*. Philadelphia; Caslon Publishing.